

Evropská a česká urbánní politika

Ing. Soňa Raszková (405401@muni.cz)

Obsah

1. Evropská urbánní politika
2. Česká urbánní politika

Kontext

- 70 % obyvatel Evropy žije ve městech
- Města se podílejí se na spotřebě zdrojů přibližně cca 80 %
- Vytváří až 85 % evropského HDP
- Centra socio-ekonomického rozvoje, motory ekonomiky
- Katalyzátory kreativity a inovací
- Čelí hlavním výzvám budoucnosti jako je stárnutí populace, migrace, boj s klimatickou změnou.
- Přetrvávající problémy: nezaměstnanost, segregace, chudoba atd.

2. Evropská urbánní politika

Europeizace politiky urbánního rozvoje

- **Top down:** Iniciátorem změn je Evropská unie
 - Podmínky pro poskytnutí finančních prostředků – tlak na domácí prostředí
- **Bottom-up:** Členský stát je iniciátorem přijetí nových politik
 - příležitostí předsednictví v Radě EU, lobbying

Urbánní politika

– Koordinovaná politika EU

- Tzn. působnost na orgány EU přenesena jen **částečně**. Těžiště rozhodování je v působnosti států. EU může zasáhnout jen tehdy, kdy je schopná jednat účinněji než členské státy.
- Realizována členskými státy
- Koordinace a harmonizace orgány EU

Ale je všudypřítomná...

- Evropská urbánní politika je součástí **regionální politiky EU** a nepřímo je obsažena v **dalších** (životní prostředí, zaměstnanost, doprava...) politikách Evropské unie

Akteři evropské politiky urbánního rozvoje

- **Rada Evropské unie** (zasedání ministrů pro oblast územního plánování a rozvoje)
- **Evropská komise** (Generální ředitelství pro regionální a městskou politiku – Skupina pro rozvoj měst (neformální))
- **Evropský parlament** (Výbor pro regionální rozvoj – Intergroup URBAN)
- **Evropská investiční banka** (dlouhodobé financování, záruky a poradenství projektům v EU i mimo ni - JASPERS, JEREMIE, JESSICA)

Aktéři evropské politiky urbánního rozvoje

Výbor regionů

- Vznik 1994
- Cíl: hájit zájmy orgánů substátní úrovně
- Konzultace legislativy v oblastech s dopadem na regionální nebo místní úroveň
- Vlastní stanoviska – zařazení do agendy EU
- Doporučení nejsou závazná

Aktéři evropské politiky urbánního rozvoje

– Výbor regionů II

– **329 členů** - na základě velikosti populace

– Složení národních delegací je ovlivněno správní strukturou členských zemí EU

Zdeněk HŘIB

Member of the Committee of the Regions

Mayor of Prague

Jaroslava POKORNÁ
JERMANOVÁ

Member of the Committee of the Regions

Member of a Regional
Assembly; Councillor of the
Central Bohemian Region

Jiří ČUNEK

Ostatní aktéři

- Program OSN pro lidská sídla (UN-Habitat)
- Rada Evropy
- Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)

UN-HABITAT

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

OECD

UN-Habitat

- Založeno **1978**
- Podpora udržitelného rozvoje měst a obcí po celém světě
- Technické programy a projekty (zlepšování života ve slumech, omezování chudoby ve městech, obnova území, budování obydlí)
- **Globální konference pro rozvoj měst – Cities Forum**
 - Istanbulská deklarace
 - Agenda Habitat aj.

UN-Habitat II

- **Nová agenda pro města (2016)**
- Vize a závazky v oblasti bydlení a rozvoje měst na příštích 20 let
- Cíle udržitelného rozvoje – **11. cíl se týká měst a bydlení**

- ČR implementace: **Strategický rámec pro udržitelný rozvoj ČR** ([cr2030.cz](https://www.osn.cz/cr2030.cz))

<https://www.osn.cz/sdg-11-vytvorit-inkluzivni-bezpecna-odolna-a-udrzitelna-mesta-a-obce/>

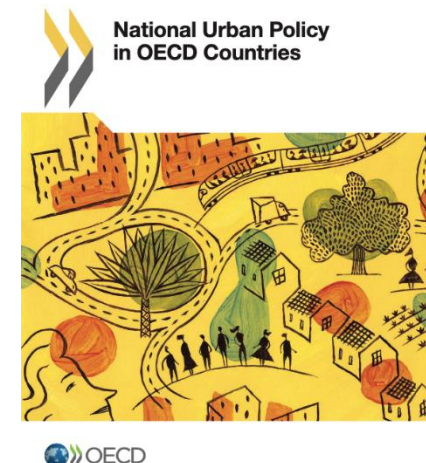
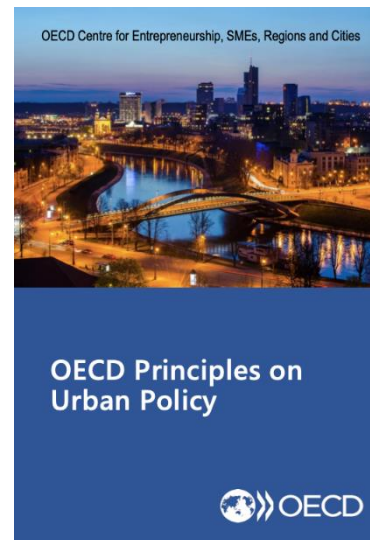
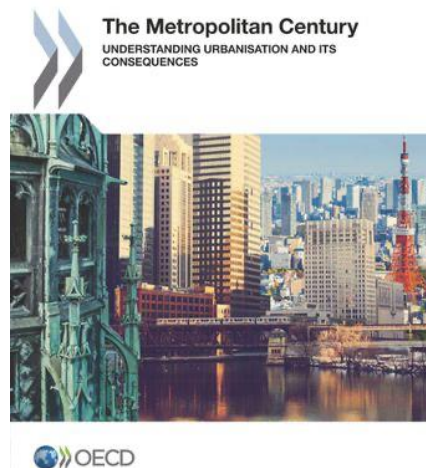

Rada Evropy

- 1949 – první mezinárodní organizace, která pohlížela na evropská města z perspektivy jejich práv a začala je v tomto ohledu podporovat
- **Konference/Kongres místních samospráv v Evropě (1957)** – poradní orgán
- **Evropská charta místní samosprávy (1985)**: zajištění politické, administrativní a finanční nezávislosti lokálních samospráv
- **Evropská charta měst (1992)**: práva občanů evropských měst a principy dobrého řízení urbánního prostředí

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

- 1961
- Výbor pro politiku regionálního rozvoje – Pracovní skupina pro politiku rozvoje městských oblastí
- Studie, hodnocení rozvoje, urbanizačních trendů v členských státech

Zájmové organizace

– Ovlivňování evropské politiky a legislativy v oblastech s dopadem na města a metropolitní oblasti

– **Rada Evropských municipalit a regionů (CEMR) 1951**

– **EUROCITIES 1986**

– **METREX 1996**

Opakování

Poradní orgán
Evropský výbor regionů

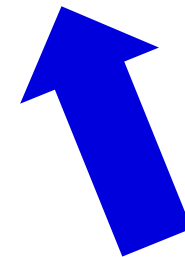
Zájmové organizace
CEMR, Eurocities,
METREX

Ostatní aktéři
OECD, Rada Evropy,
UN-Habitat

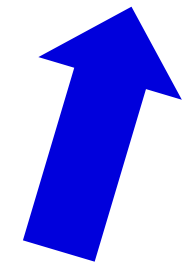
Evropská
komise
(Generální
ředitelství)

Evropský
parlament
(Výbory)

Rada Evropské unie

Vývoj evropské agendy urbánního rozvoje

- Role měst není v zakládajících smlouvách příliš reflektována
- Urbánní dimenze se vyvíjela nepřímo v rámci jednotlivých politik EU
- Potřeba teritoriální koheze zmíněna v Lisabonské smlouvě (2009)

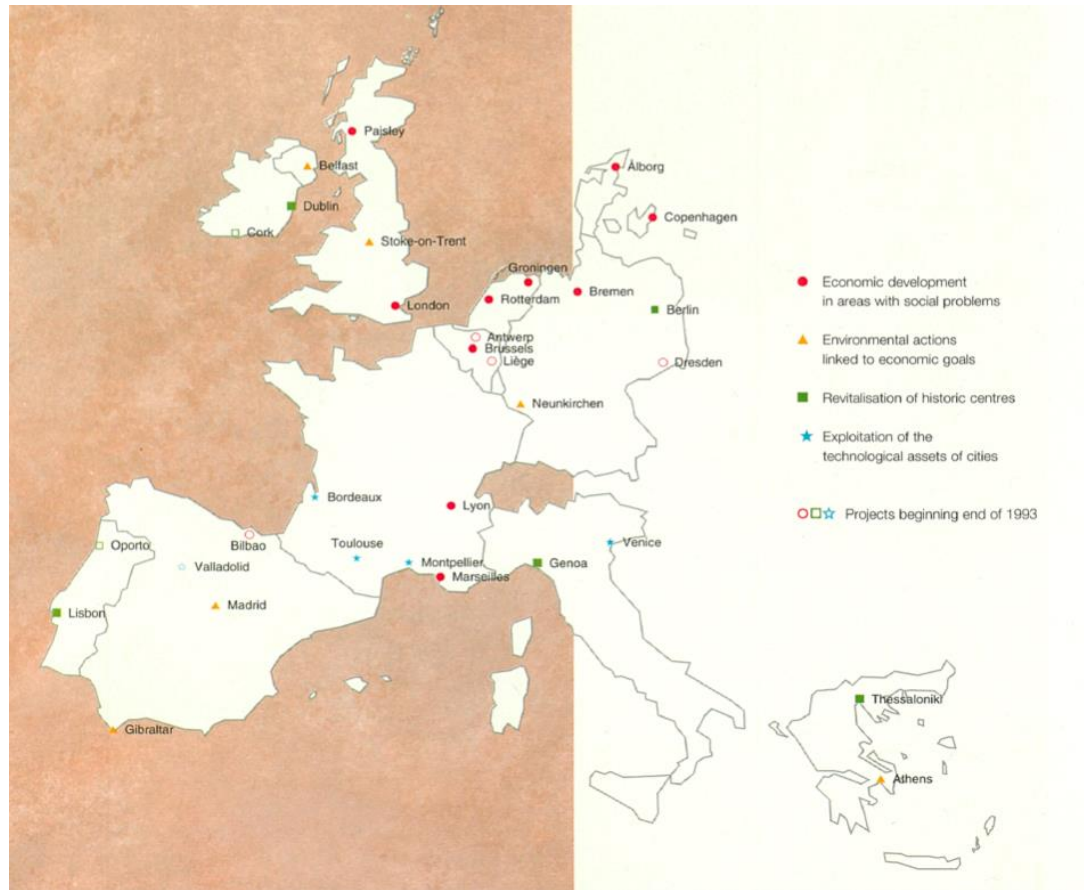
Regiony, ne města

- Značné rozdíly mezi bohatými a chudými regiony napříč Evropou
- **Evropský fond pro regionální rozvoj (1975)** - 5 % rozpočtu EU
- **Meziskupina pro urbánní otázky (1979)** – katalyzátor debaty o urbánní problematice
- **Jednotný evropský akt (1986)** – základy evropské politiky soudržnosti (20 % rozpočtu)

Objevení urbánní agendy

- **Čtvrtý akční program pro životní prostředí (1987)**
- Závazek předložit zprávu hodnotící možnosti spolupráce při obnově zanedbaných městských lokalit – **Cheshireova zpráva** (kritika a navržení nových intervencí na podporu měst)
- **Zelená kniha o urbánním prostředí (1990)**
 - Vliv evropských politik na urbánní prostředí a identifikace problematických oblastí rozvoje měst (brownfieldy, periferie, znečištění živ. prostředí) – pilotní projekty revitalizace v evropských městech
- První programy: **Urban Pilot Projects, RECITE** (Regions and Cities of Europe)

Pilotní projekty

BILBAO (E)

Bilbao La Vieja is the old historic quarter of Bilbao, capital of the Basque country. It has a population of around 15,000. The Bilbao urban pilot project, called 'Puerta Abierta' (The Open Door), seeks to open up this somewhat isolated area to the rest of the city.

This will be done by reclaiming the Ría, the town's main waterway, as a principal vertebral axis of communication whilst undertaking a series of other innovative projects for La Vieja's social and economic development. These actions, combined with greater integration with the surrounding neighbourhoods, are generating new opportunities for economic development and employment.

An important aspect of the project is that it is part of an integral plan for the city as a whole. In the main, this involves opening the historic centre to other areas of the city by improving/building three new town accesses: the eastern ring road linking La Vieja directly to the rest of the region; the Intermodal railway station, main point of entry to Bilbao, which will improve communications between La Vieja and the entire city centre; and the San Antón bridge, creating a direct line of communication through the old city.

La Cantera's municipal centre, to be turned into economic and social institute.

Další kroky

- **Smlouva o Evropské unii (1992)** – formální kompetence v oblasti urbánní politiky odmítnuty
- **Parkinsonova zpráva (1992)** – výzva k většímu zapojení EU do řešení urbánních problémů
- Program **URBAN (1994)** – podpora udržitelného rozvoje v problematických čtvrtích evropských měst (600 mil. eur EFRD, ESF)
 - Podpořeno 50 měst, 118 projektů

Konsolidace urbánní agendy

- **Amsterdamská smlouva (1997)** – důležitost územní soudržnosti, zakotvení principu udržitelného rozvoje
- Pilotní projekt sběru dat měst napříč Evropou (**Urban Audit**)
- Urbánní problematika **poprvé v historii na programu jednání ministrů EU** (Nizozemské předsednictví)
- První **evropské urbánní fórum** (Vídeň 1998) – Akční plán Komise pro udržitelný rozvoj měst (700 politiků, zástupců měst, expertů a nevládních organizací)

Německé předsednictví 1999

- Propojení urbánní agendy s politikou územní soudržnosti a politikou regionálního rozvoje
- **Evropské perspektivy územního rozvoje (ESDP)**
 - 1) rozvíjet polycentrický, vyvážený městský systém a posílit partnerství mezi urbánními a venkovskými oblastmi;
 - 2) podpořit rozvoj integrované dopravy a komunikačních systémů;
 - 3) zajistit ochranu a rozvoj přírodního a kulturního dědictví.
- Důraz na spolupráci mezi regiony a místními orgány, bez ohledu na státní hranice.

Uznání role měst (2000-2006)

- 2000 první víceletý program spolupráce členských zemí EU v oblasti urbánní politiky (Akční program z Lille)
- 9 priorit
 - 1) uznání role měst v územním rozvoji,
 - 2) nový přístup urbánních politik jak na národní úrovni, tak na úrovni EU,
 - 3) podpora zapojení občanů,
 - 4) větší pozornost sociální a etnické segregaci
 - 5) podpora integrovaného a vyváženého rozvoje měst
 - 6) podpora partnerství veřejného a soukromého sektoru
 - 7) sdílení zkušeností a vytváření sítí dobré praxe
 - 8) podpora moderních technologií při řízení měst,
 - 9) prohlubování znalosti městského prostředí na základě dalších analýz

Uznání role měst (2000-2006) II

- URBAN II (2000) – rozvíjení sítě **URBACT** – podporuje výměnu informací a zkušeností v oblasti udržitelného rozvoje měst napříč EU
- **Kodaňská charta (2002)** – vliv globalizace na evropský regionální a urbánní rozvoj. Základní principy:
 - 1) integrovaný, koordinovaný přístup k řešení konfliktů v území;
 - 2) princip partnerství;
 - 3) podpora diverzity kultur a lokální identity;
 - 4) posílení participace obyvatel;
 - 5) zvýšení dostupnosti dopravy, zaměstnání, bydlení, vzdělání, služeb.

Uznání role měst (2000-2006) II

- **EUKN – Evropská urbánní znalostní síť** (2004)
- Cíl: poskytovat členům příklady dobré praxe v oblasti udržitelného rozvoje měst.
- Předsednictví Velké Británie (2005) **Bristolská dohoda**
- Poprvé oceněn a uznán význam měst pro další rozvoj Evropy, **charakteristiky udržitelného sídla** – aktivní, komplexní, bezpečné, dobře řízené, s dobrým spojením, s dobrými službami, citlivé k životnímu prostředí, prosperující, dobře projektované a vybudované, spravedlivé ke všem.

Rozvoj a diverzifikace urbánní agendy (2007-2013)

- Větší rozvoj v oblasti strukturálních fondů (nové členské státy)
- **URBAN – URBACT** (podpora výměny znalostí a zkušeností)
- **JASPERS**- společná pomoc a podpora poradenství při realizace velkých infrastrukturních projektů
- **JEREMIE** – pomoc finančním zprostředkovatelům na investice do MSP
- **JASMINE** – technická pomoc poskytovatelům mikroúvěrů
- **JESSICA** – podpora pro udržitelné investice a růst v městských oblastech, fondům městského rozvoje a investicím do partnerství veřejného a soukromého sektoru

Rozvoj a diverzifikace urbánní agendy (2007-2013) II

- Německé předsednictví (2007)
- **Lipská charta o udržitelných evropských městech** (regenerace znevýhodněných čtvrtí, principy rozvoje měst)
- **Územní agenda Evropské unie** (problematika měst v kontextu územní soudržnosti).
- Prosazení priorit a jejich implementace (Marseillská deklarace).

Územní agenda Evropské unie 2020

- Strategický a akční rámec územního rozvoje Evropy
- „**územní soudržnost**“ – třetí dimenze politiky soudržnosti, lepší zacílení intervencí politiky soudržnosti, coby průřezové rozvojové politiky EU
- Schváleno 19. května 2011 v Godollo.

Územní agenda Evropské unie 2020 II

Priority rozvoje Evropské unie:

- Podpora polycentrického a vyváženého územního rozvoje,
- Podpora integrovaného rozvoje ve městech a venkovských a specifických oblastech,
- Územní integrace v přeshraničních a nadnárodních funkčních regionech,
- Zajištění globální konkurenceschopnosti regionů na základě silné místní ekonomiky,
- Zlepšení územního propojení na jednotlivce, komunity a podniky
- Správa a propojení ekologických, krajinných a kulturních hodnot regionů.

Prohlubování urbánní dimenze politiky soudržnosti (2014+)

- **Rižská deklarace** (2015) – uznání role a důležitosti malých a středních měst pro vyvážený územní rozvoj a dosažení společných cílů EU
- **Městská agenda pro EU** (Amsterodamský pakt, 2016)
- Posilování městského rozměru politiky soudržnosti (členské státy musejí vyhradit nejméně **5 % svého vnitrostátního přídělu ERDF** na podporu integrovaných strategií udržitelného rozvoje měst).
- Nové nástroje na podporu inovací v oblasti urbánního rozvoje

Městská agenda pro EU

- Integrovaný a koordinovaný přístup k řešení městského rozměru politik a právních předpisů EU
- Konkrétní **prioritní témata v rámci specializovaných partnerství** a usiluje o zlepšení kvality života v městských oblastech
- Spolupráci mezi členskými státy, městy, Evropskou komisí a dalšími zúčastněnými stranami s cílem stimulovat růst, obyvatelnost a inovace v evropských městech
- **Akční plány** (opatření a příklady dobrých projektů přenesených na celou EU – směrnice, Strukturální fondy)

Městská agenda pro EU

– Rozvoj partnerství v rámci 14 tematických oblastí

2015/2016

1. Začleňování migrantů a uprchlíků
2. Kvalita ovzduší
3. Městská chudoba
4. Bydlení

2017

1. Oběhové hospodářství
2. Digitální transformace
3. Městská mobilita
4. Pracovní příležitosti a dovednosti v místní ekonomice

2. pol 2017

1. Adaptace na změnu klimatu
2. Energetická transformace
3. Udržitelné využívání územní a řešení na základě přírodních principů
4. Inovativní a odpovědné zadávání veřejných zakázek

1. Kultura a kulturní dědictví
2. Bezpečnost ve veřejném prostoru

2018

Městská agenda pro EU

Cíl:

- **lepší regulace** (účinnější, efektivnější a prováděné s nižšími náklady),
- **lepší financování** (více přizpůsobenému potřebám, jednoduššímu přístupu, větší integraci) a
- **lepší znalosti** (údaje, osvědčené postupy/projekty, výměna zkušeností).

“For Europe to be transformed, its cities must lead the way.”

Elisa Ferreira
Commissioner for Cohesion and Reforms

Nová Lipská charta (2020)

- Německé předsednictví
- Navazuje na chartu z roku 2007
- Konkrétní **odkazy na současné globální výzvy**, které mají přímý dopad na evropská města a mohou zintenzivnit rozdíly v naší společnosti, jakými jsou změna klimatu, nedostatek zdrojů, migrace, demografické změny, pandemie a rychle se měnící ekonomiky.
- **Tři rozměry měst:** Spravedlivé město, Zelené město, Produktivní město
- Prováděcí dokument – navazuje **nová Městská agenda pro EU**

Nová partnerství Městské agendy EU

Starting

Cities of Equality

Starting

Food

Starting

Ongoing

[View all ongoing partnerships →](#)

Sustainable Tourism

Ongoing

Greening Cities

Ongoing

Územní agenda 2030

- Přijata 1. prosince 2020 v Lipsku
- 2 zastřešující cíle:
 - **1. Spravedlivá Evropa** (priority: vyvážený územní rozvoj, funkční regiony – přibližování místního a regionálního rozvoje, přeshraniční oblasti).
 - **2. Zelená Evropa** (ekologické živobytí, klimaticky neutrální a odolná města a regiony, silné a udržitelné místní ekonomiky v globalizovaném světě, udržitelná digitální fyzická konektivita měst).
- Realizace prostřednictvím tzv. pilotních akcí.

Evropská urbánní politika 2021-2027

Cíle:

1. Chytrá Evropa,
 2. Zelená a nízko-uhlíková Evropa,
 3. Propojenější Evropa,
 4. Sociálněji Evropa
- 5. průřezový cíl: **Evropa blíže občanům**– 8% ERDF určeno na udržitelný rozvoj měst – implementace dána národními státy

Základní nástroje evropské urbánní politiky 2021-2027

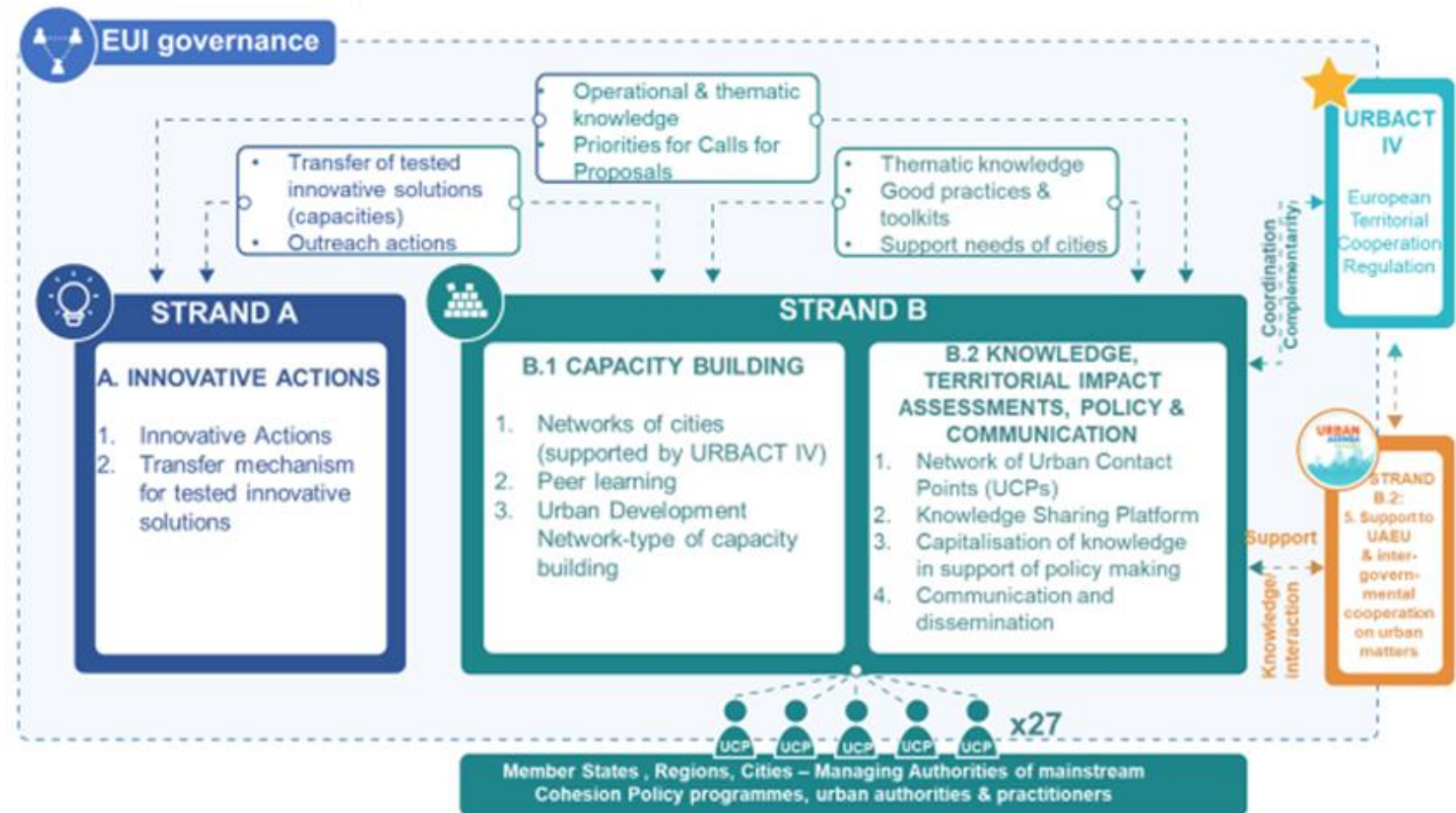
- Městská agenda pro EU
- Evropská městská iniciativa
- URBACT IV
- Urban Data Platform – činnost Společného výzkumného střediska
- TAIEX REGIO PEER to PEER
- EUKN – Evropská síť znalostí městských záležitostí

Evropská městská iniciativa

- Identifikace a testování nových řešení (strategie, projekty, modely plánování) zabývající se otázkami udržitelného rozvoje měst a mají význam na úrovni Unie

Evropská městská iniciativa II

- Podpora městských orgánů až do výše 80 % přímého spolufinancování a až do výše 5 milionů EUR s cílem **financovat inovativní nápady**.
- **Posilování kapacit měst** při navrhování strategií, politik a postupů udržitelného rozvoje integrovaným a participativním způsobem.
- **Poskytování znalostního prostředí** pro města, které zajistí snadnější přístup k horizontálním a tematickým znalostem a sdílení know-how v oblasti udržitelného rozvoje měst.

Evropská městská iniciativa

- 450 milionů eur na období 2021-2027
- **1. výzva:** podpora projektů v rámci Nového evropského Bauhausu
- výstavba a renovace v duchu oběhového hospodářství a uhlíkové neutrality,
- ochrana a přeměna kulturního dědictví,
- přizpůsobení a přeměna budov pro řešení dostupného bydlení,
- regenerace městských prostor.

1st

Call for proposals

50M€

Allocated budget

1

Topic: New European
Bauhaus (NEB)

URBACT IV

3. typy podpory spolupráce měst v rámci integrovaného a udržitelného rozvoje

- **Action Planning Networks (APN)** - vypracovávání místních integrovaných akčních plánů s cílem zlepšení svých měst.
- **Transfer Networks (TN)** - učení, přizpůsobování a opětované využívání osvědčených postupů v lokálním kontextu.
- **Innovation Transfer Mechanism (ITM)** - vypracování investičních plánů pro iniciativy realizované v rámci projektů Urban Innovative Actions a Evropské městské iniciativy.

URBACT IV II

OPEN CALL FOR
**ACTION PLANNING
NETWORKS**

JANUARY 2023

PARTNER SEARCH TOOL

Mechelen	City of Mechelen	Belgium		Nudging people towards correct bicycle parking	→
Reguengos de Monsaraz	Municipality of Reguengos de Monsaraz	Portugal		sustainability of the water distribution system in the face of water scarcity and climate change	→
Amarante	Municipality of Amarante	Portugal		Diversity in Technology in Small and medium size cities	→
Santa Maria da Feira	Town Council of Santa Maria da Feira	Portugal		motive citizens for soft mobility and enjoying public space	→
Cascais	Cascais Ambiente	Portugal		Creating regenerative urban spaces for healthy and affordable food production	→

Další iniciativy

- Pakt starostů a primátorů pro klima a energetiku
- Dohoda o zelených městech – podpora zelených řešení
- Ocenění měst - Zelené hlavní město, Evropské kulturní město, Přístupné město, Regiostars, Město inovací
- Hnutí Living-in.EU – digitální transformace
- Mezinárodní městská politika - program Mezinárodní spolupráce měst (IURC)
- Iniciativa City Science
- Cities Forum

Dokumenty

- Zpráva o budoucnosti měst
- Zpráva o stavu měst
- Index Evropa 2020: pokrok zemí, regionů a měst EU při plnění cílů pro rok 2020.
- Příručka strategií udržitelného rozvoje měst (2020) a online platforma
- Průzkumná výzkumná činnost týkající se různých oblastí života ve městě Aj.

Financování

- Převážné **evropské strukturální programy**– kohezní politika
- **Komunitární programy** (HORIZON Evropa, Kreativní Evropa, LIFE etc.)
- **Programy přeshraniční spolupráce** (Interreg Česká republika - Polsko, Česká republika – Rakousko aj.)
- **Programy nadnárodní a meziregionální spolupráce** (Interreg Central Europe, Danube, ESPON)

2. Česká urbánní politika

Vývoj české urbánní politiky

- **1945-1989:** direktivní stanovování investiční výstavby, finanční podpora bydlení a dosidlování některých oblastí, potlačení přirozeného vývoje měst (umělá stagnace či naopak rozvoj), centralizace, urbanizace
- **Po roce 1989:** nezáměr (neoliberální smýšlení)
- nízké regionální rozdíly a nízká nezaměstnanost

Vývoj české urbánní politiky II

- Prvotní impuls: **usnesení vlády 759/1992**
- Definice hospodářsky problémových oblastí a strukturálně postižených území (Frýdek-Místek, Chomutov, Karviná aj.)
- Od roku 1999 **Strategie regionálního rozvoje ČR** (plánována do roku 2006), následně zpracovávány Strategie regionálního rozvoje pro období 2007-2013, 2014-2020, 2021-2027

Česká urbánní politika

Základní nástroje:

- Legislativní rámec podpory
- Zásady urbánní politiky
- Strategie regionální rozvoje 2021-2027
- Politika územního rozvoje
- Integrované územní investice
- Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám
- Koncepce Smart Cities

- Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje
- Obecné podmínky pro poskytování podpory urbanizovaných území s cílem zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území České republiky
- Zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování
- Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní
- Zákon č. 283/2021 Sb. Stavební zákon
- Aj.

Zásady urbánní politiky

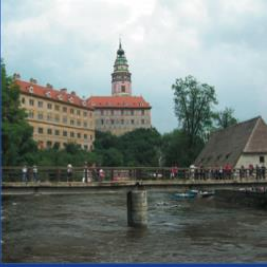
- 2010, aktualizace 2023
- Rámcový dokument urbánní politiky sátu
- Průřezový a interdisciplinární charakter
- Souhrn doporučení (zásad) pro rozvoj měst v České republice
- Závazná pro ústřední orgány státní správy při tvorbě koncepčních dokumentů
- Doporučující charakter pro města

Ministerstvo
pro místní rozvoj
České republiky

Zásady
urbánní
politiky

Praha, květen 2010

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021-2027

- Schválena vládou ČR 2019, horizont 7 let
- Národní strategický dokument v oblasti regionálního rozvoje
- Cíl: **identifikovat tematické oblasti, ve kterých je potřebný či žádoucí územně specifický přístup**

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021-2027 II

Zacílena na tato území:

- **Metropolitní území** (Praha, Brno, Ostrava a jejich zázemí)
- **Aglomerace** (deset krajských měst a jejich zázemí)
- **Regionální centra** a jejich venkovské zázemí
- **Strukturálně postižené regiony** (Ústecký, Karlovarský a Moravskoslezský)
- **Hospodářsky a sociálně ohrožená území** (vymezena na základě stanovených indikátorů)

Metropole

Agglomerace

Regionální centra

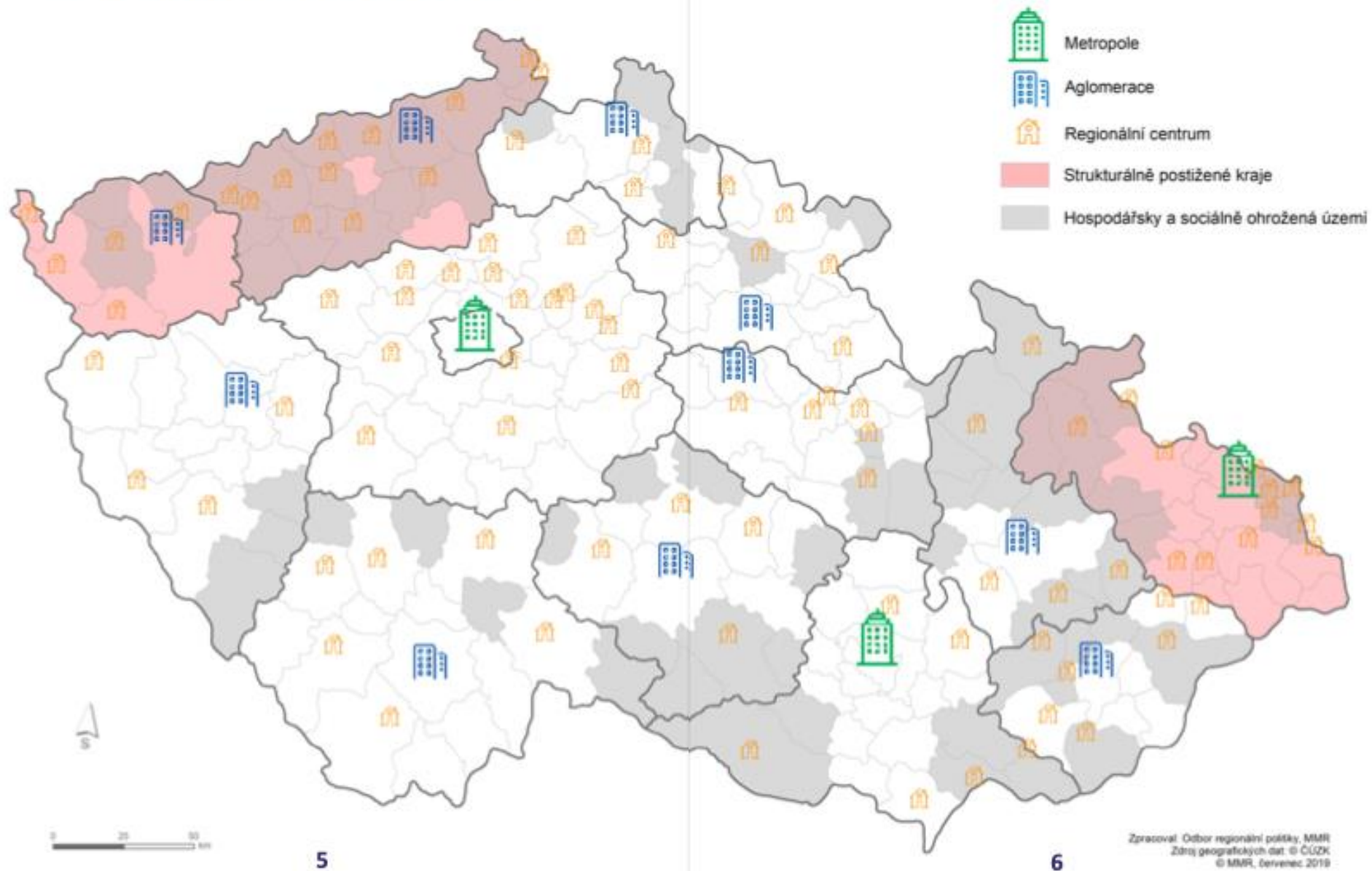

Strukturálně
postižené regiony

Hospodářsky a
sociálně ohrožená
území

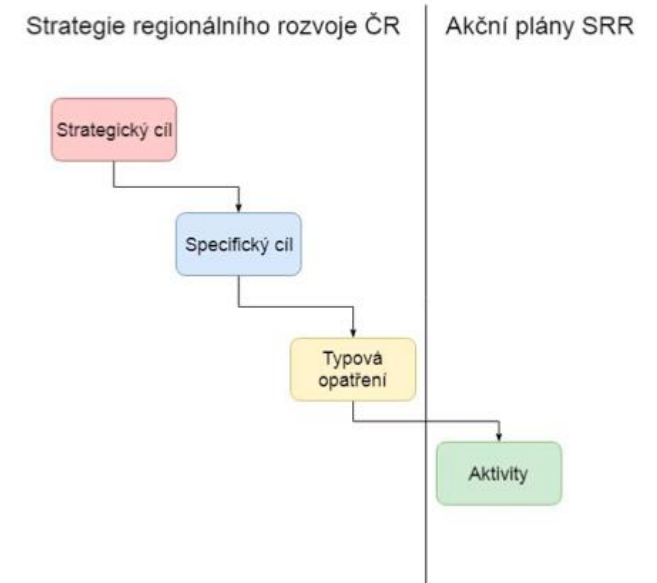
Geografické vymezení cílů SRR 21+

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021-2027

III

- Pro jednotlivé území určuje specifické cíle a opatření
- Implementována prostřednictvím akčních plánů
- Rozpracovávají konkrétní aktivity, zaměřené na dané území a řešení jeho potřeb
- Indikátory
- Např. osoby pracující ve výzkumu a vývoji atd.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021-2027 IV

Finanční zdroje:

- Fondy EU (zakomponování územní dimenze do operačních programů)
- Samostatné výzvy pro určitý typ území
- Bonifikace projektů v určitém typu území
- Vyšší míra spolufinancování pro určitý typ území
- Vyčlenění alokace pro implementaci ITI a CLLD
- Stanovené podíly pro typy území v rámci regionálních akčních plánů
- Kofinancování projektů ze strany státu

Příklad: Metropolitní území

- Klíčová metropolitní území (rychlý růst, velký tlak na dostupnost bydlení, dopravu, kapacitu veřejných služeb)
- **Problémy:** nevyužívají potenciál v oblasti spolupráce výzkumných organizací a firem

Jaká by měla být?

Globálně konkurenceschopná a atraktivní

S kvalitním dopravním spojením s evropskými metropolemi i českými regiony

Efektivně využívající prostor ke svému rozvoji

Co plánuje SRR pro metropole?

INOVACE

Transformovat metropolitní ekonomiky směrem k ekonomice založené na znalostech s vyšší přidanou hodnotou

- / Podporovat příchod talentů a špičkových vědeckých pracovníků
- / Napomáhat rozvoji kulturního a kreativního potenciálu
- / Rozvíjet regionální inovační systém v metropolích

MOBILITA

Zlepšit dopravní spojení s evropskými centry a zvýšit atraktivitu jiných způsobů dopravy než individuální automobilové dopravy

- / Lépe integrovat systém veřejné dopravy a rozvíjet městskou mobilitu
- / Zkvalitnit napojení na evropské metropole

SOUDRŽNOST

Zajistit občanskou vybavenost a omezit riziko vzniku sociální polarizace či vyloučených lokalit.

- / Zlepšit dostupnost sociálních a zdravotních služeb, vzdělávání a služeb péče o děti
- / Zlepšit dostupnost bydlení a kvalitu sídlištních celků
- / Lépe integrovat cizince

KRAJINA

Omezit zastavování volné krajiny, rozšiřovat plochy zeleně a zefektivnit hospodaření s vodou a energií

- / Zajistit koordinovaný územní rozvoj
- / Zlepšit mikroklimatické podmínky
- / Adaptovat se na změnu klimatu

Akční plán

Typové opatření	Číslo aktivity	Název aktivity	Úkol	Hlavní nositel	Další nositel	Zdroj	Termín splnění
METROPOLE A AGLOMERACE							
1, 13	1.1.1	Příprava nástrojů podpory regionálních kapacit pro VaVal	<ul style="list-style-type: none"> - Připravit specifických programů /programu TAČR - Posílit zdroje pro realizaci projektů Smart Akcelerátorů 	MŠMT, TAČR	CzechInvest, RVVI, MMR, MPO, , kraje	OP VVV, OP JAK, OP TAK, FST, RRF, SR	2022
1, 2, 13	1.1.2	Podpora při aktivním lákání zahraničních odborníků do firem, výzkumných center a lákání špičkových doktorandů	<ul style="list-style-type: none"> - Realizovat služby v rámci Welcome package - Realizovat program Talent Attraction - Připravit projekt Technologická inkubace - Posílit zdroje pro realizaci projektů Smart Akcelerátor 	CzechInvest, MŠMT	MPO, RVVI, kraje	OP VVV, OP JAK, OP TAK, FST, RRF, SR	2022
1, 2, 13	1.1.3	Zakládání spin-off firem a vznik firem ve vazbě na místní univerzity v metropolích a aglomeracích - komercializace výsledků VaV univerzit	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora postdoktorandů, kteří přichází realizovat potenciální spin-off řešení, a tím posilovat aplikaci znalostí na trh - Schémata mezinárodního výběru šéfů nových výzkumných týmů - Nástroje na podporu poradenství, koučingu a asistence při zakládání spin-off firem členy výzkumných týmů, vč. motivačních a iniciačních nástrojů - Nástroje na podporu poradenství a asistence při založení a běhu firmy - Podpora osvěty spojená s vyjasněním pravidel a výhod týkajících se zakládání spin-off firem 	MPO	CzechInvest, TAČR, MŠMT, kraje	OP VVV, OP TAK, OP JAK, FST, RRF, SR	2021

Typové opatření	Číslo aktivity	Název aktivity	Úkol	Hlavní nositel	Další nositel	Zdroj	Termín splnění
4, 14	1.2.8	Zvýšení kapacity a bezpečnosti železniční dopravy	<ul style="list-style-type: none"> - Budování a modernizace tratí dle plánů SŽ 	MD	SŽ	OPD, CEF, SFDI	2022
10, 19	1.3.1	Podpora organizace kongresů globálního významu	<ul style="list-style-type: none"> - Finančně podpořit přípravu, realizaci a propagační kongresu 	MK	MZV, MMR, MPO, ÚVČR, AKČR	SR	2022
6, 16	1.3.2	Zvýšení dostupnosti domácí a paliativní péče	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora sítě sociálních služeb celostátního charakteru (nadregionálního) vč. zpřesnění pravidel pro její tvorbu a rozvoj navazujících služeb - Podpora poskytovatelů domácí paliativní péče - Podpora vzniku a fungování lékařsky řízených interdisciplinárních týmů v zdravotnických zařízeních zaměřených na paliativní služby - Podpora integrace paliativní péče do systému sociálních služeb - Podpora novel zákonů o zdravotních a sociálních službách (novela zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách) 	MZd, MPSV	Zdravotní pojišťovny	IROP2, OP Z+,	2027
7, 17	1.3.3	Zvýšení dostupnosti základních škol a kapacit služeb péče o předškolní	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora rozšiřování, adaptace a výstavby kapacit služeb péče o děti, mateřských a základních škol - Podpora kooperace a koordinace obcí v rozdělení dětí a žáků 	MPSV, MŠMT, MMR	MF	IROP, OP Z, IROP2, OP Z+, SR	2022

Politika územního rozvoje ČR

- Nástroj územního plánování
- Koordinace územního rozvoje na celostátní úrovni pro koordinaci územně plánovací činnosti
- závazná pro pořizování a vydávání zásad územního rozvoje, územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území.

Integrované územní investice 21+

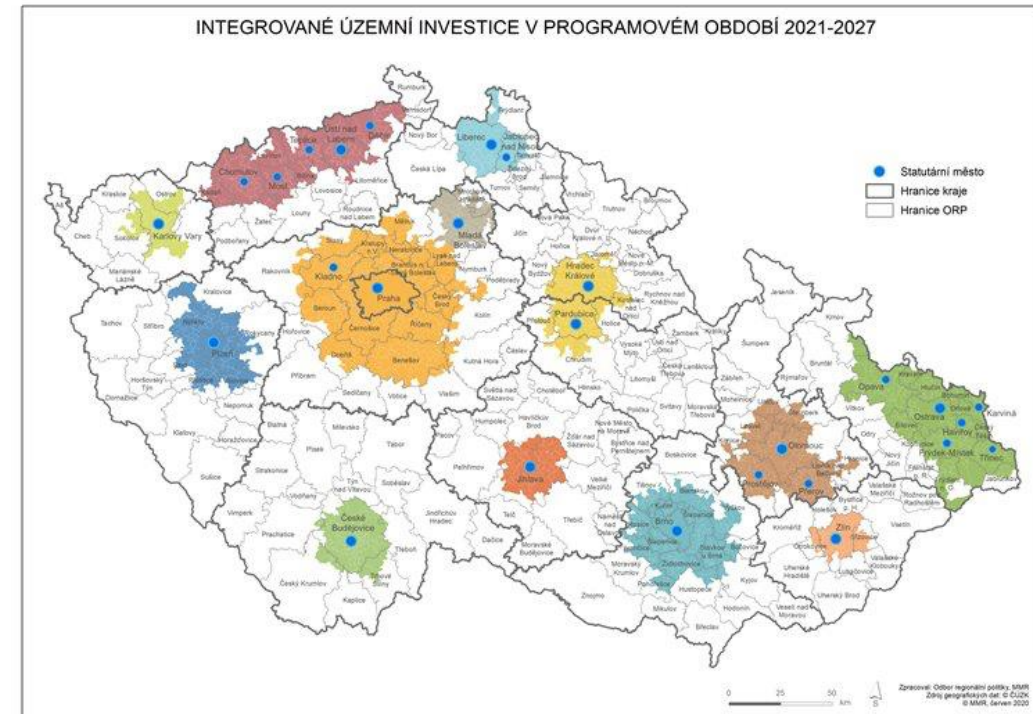

- Integrovaný nástroj pro podporu rozvoje metropolitních oblastí a územních aglomerací **ITI** (Integrované územní investice)
- Investování min. **8% ERDF** do integrovaného rozvoje měst
- Realizovány na základě **integrovaných strategií**
- Koordinace Národní stálá konference (vlastní komora)
- Realizován v 5 programech (IROP, OP ŽP, OP TAK, OP JAK, OP D), částečně i OPZ +
- Alokace v Dohodě o partnerství **2 146 302 075 EUR**

Integrované nástroje II

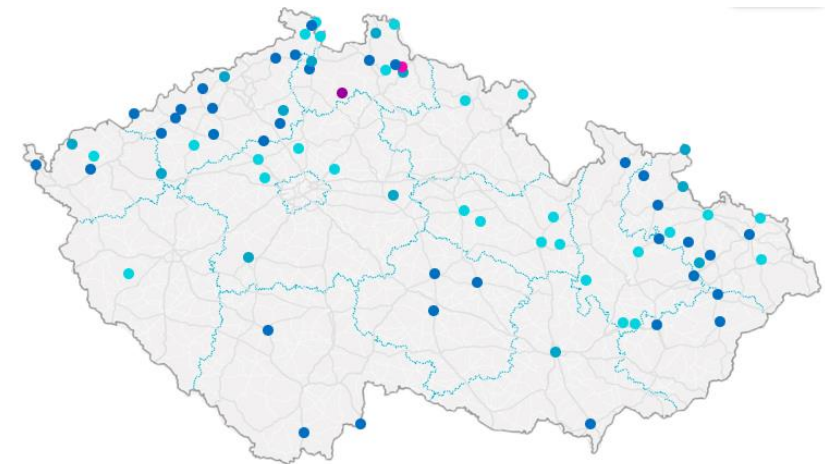
Témata:

- Doprava se zaměřením na zvýšení její bezpečnosti
- Snížení uhlíkové stopy
- Podpora předaplikačního výzkum a oběhového hospodářství,
- Boj se suchem a adaptace na klimatickou změnu
- Stimulace kulturního kapitálu a cestovního ruchu

Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám

- Území se sociálně vyloučenými lokalitami
- Zajišťuje **Agentura pro sociální začleňování**
- Podpora spolupráce lokálních aktérů a vznik strategických plánů sociálního začleňování
- Koordinace intervencí z operačních programů

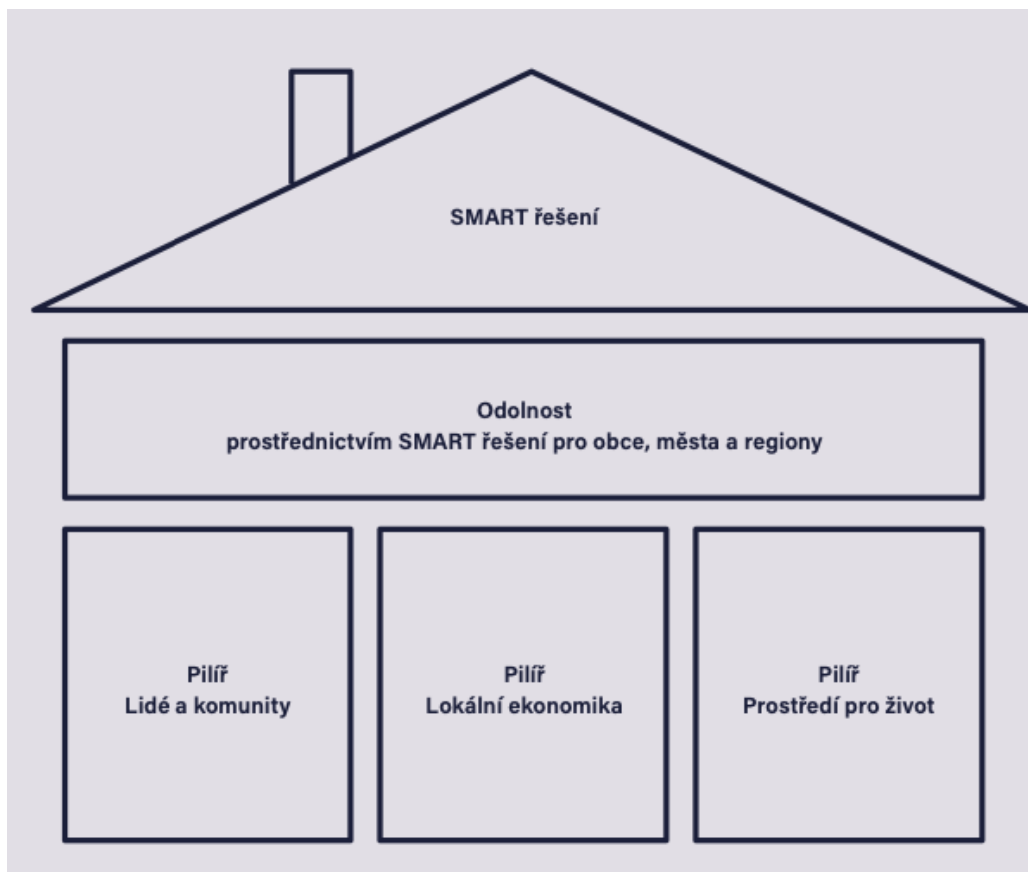

Koncepce Smart Cities

- Komplexní systémový přístup k podpoře Smart Cities (metodika MMR)
- Cíl: podpora chytrých řešení v městech ČR
- Implementace: skrz **Národní plán obnovy** (komponenta 1.4. a 4.1.) a jiné zdroje

Koncepce Smart Cities II

Odolnost prostřednictvím SMART řešení pro obce, města a regiony (Soudržná města, obce a regiony)

1. Digitální veřejná správa je služba lidem a komunitám – transparentně fungující samospráva
2. SMART řešení přispívají k soudržnosti v území – koheze uvnitř obcí, způsob vytváření různých typů komunit, transparentnost procesů jako prvek budující komunity
3. Společná řešení – nástroj koheze bez digitálně vyloučených lokalit – spolupráce lidí a obcí, neziskové poradenské služby, rozvoj území
4. Partneři doma i v zahraničí při sdílení SMART řešení – prosazování zájmů obcí a měst doma i v zahraničí

Struktura tří pilířů:

A. Lidé a komunity (Odolné obce, města a regiony)	B. Lokální ekonomika (Konkurenceschopné obce, města a regiony)	C. Prostředí pro život (Zelené obce, města a regiony)
1. Vzdělávání jako základ kvality života	1. Podnikání je přirozenou součástí života obce, města a regionu	1. Životní prostředí pro kvalitní život v obcích, městech a regionech
2. Dostupné sociální a zdravotní služby	2. Občané a obce/města/regiony jako partneři dodavatelů energie	2. Příroda a krajina podporující odolnost
3. Společenská odolnost	3. Suroviny a recykláty v oběhovém hospodářství, rozvoj bio-ekonomiky	3. Zelená a modrá infrastruktura měst a obcí budoucnosti
4. Rychlá reakce	4. ICT infrastruktura – základní předpoklad úspěchu digitalizace	4. Dopravní infrastruktura a mobilita uzpůsobená pro lidi

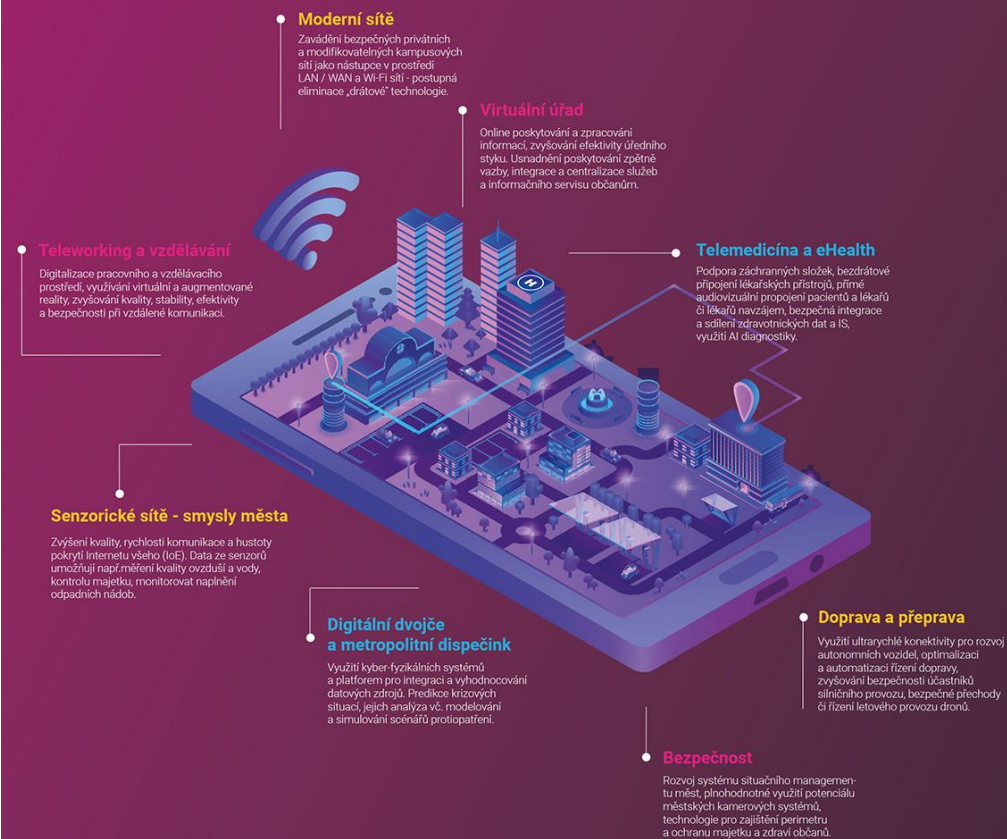
Prozatímní projekty

- **5G pro 5 měst** (spolupráce s Ministerstvem průmyslu a obchodu)
- Nastavení financování chytrých řešení
- Smart City Compass (ČVÚT)
- Smart Village (soutěž TA ČR – metodika chytrého venkova)
- Projekt Smart Česko II

Přínos aplikací 5G pro město a jeho občany

Zavedení 5G sítě nepřináší pouze rychlejší internet do mobilních zařízení, ale je klíčovým infrastrukturálním prvkem a katalyzátorem široké řady technologických a procesních inovací.

Kybernetická bezpečnost

S rostoucí úrovní digitalizace, virtualizace, automatizace a sdílení dat mezi systémy je společným kritickým pilířem všech oblastí kybernetická bezpečnost.

Základní subjekty urbánní politiky v ČR

- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
- Odvětvová ministerstva
- Samosprávné kraje
- Města
- Svaz měst a obcí ČR
- Sdružení místních samospráv ČR
- Další zainteresované subjekty (firmy, nevládní organizace aj.)

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

- **Věcný i metodický rámec urbánní politiky**
- Zajišťuje její metodickou i programovou provázanost s přístupy, záměry a doporučením orgánů Evropské unie
- Koordinuje činnost dalších ministerstev při zahrnutí urbánní dimenze do programů Evropských strukturálních a investičních fondů, programů přeshraničních spolupráce a národních programů podpor
- Aplikace pro obce, metodická a edukační činnost, soutěže doporučení pro obce aj.
- Národní dotace: <https://www.mmr.cz/cs/narodni-dotace>

Děkuji za pozornost

Ing. Soňa Raszková (405401@muni.cz)